

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE STOWARZYSZENIA BIURO OBSŁUGI RUCHU INICJATYW SPOŁECZNYCH „BORIS” ZA 2004 R.

Cele i najważniejsze osiągnięcia BORIS

Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS jest niezależną i niedochodową organizacją pozarządową, działającą od 1992 r., której misją jest wspieranie szeroko pojętej aktywności obywatelskiej, w tym organizacji pozarządowych oraz inicjatyw społecznych w ich działaniach na rzecz dobra publicznego.

Działania BORIS można ująć w 5 podstawowych obszarów:

- odpowiadanie na podstawowe problemy zarządzania organizacją pozarządową
- tworzenie efektywnego środowiska pozarządowego
- rozwój programów współpracy sektora pozarządowego z władzami publicznymi
- pomoc innym państwom w okresie transformacji
- inicjowanie i współtworzenie ogólnopolskich nowatorskich projektów sieciowych

Swoją misję wspierania samopomocy obywatelskiej BORIS traktuje szeroko i kompleksowo nie zamykając się na pewnym typie działalności - np. informacji czy poradnictwie. Dlatego od początku naszego istnienia inicjowaliśmy lub też współtworzyliśmy duże ogólnopolskie projekty sieciowe wypracowujące nowe modele i metody działania. Pomagaliśmy przy tworzeniu m.in. Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, systemu Biur Porad Obywatelskich, Funduszy Lokalnych, Stowarzyszenia Trenerów Organizacji Pozarządowych. Powołaliśmy pierwsze Centrum Wolontariatu w Europie Środkowo-Wschodniej, zainicjowaliśmy program Centrów Aktywności Lokalnej oraz Federację Organizacji Służebnych MAZOWIA. Pomagaliśmy wielu liderom budować swoje organizacje, tworzyć programy współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi i administracją samorządową, integrować trzeci sektor, wspierać powstawanie koalicji do rozwiązywania różnych problemów. Istotną częścią działania BORIS jest również współpraca międzynarodowa, w której czerpiemy z doświadczeń innych i sami dzielimy się swoim doświadczeniem z partnerami z Niemiec, Litwy, Rumunii, USA, Rosji, Ukrainy, Wielkiej Brytanii i Holandii.

Do najważniejszych osiągnięć BORIS w latach 1993-2004 zaliczamy:

- Udzielenie wsparcia poprzez **bezpośrednie poradnictwo i informację** w zakresie różnych aspektów zarządzania organizacją w latach 1993-2003 oraz **szkolenia** ok. 50 000 przedstawicielom organizacji oraz instytucji rządowych i samorządowych;
- **Koordinacja ze strony polskiej** w l. 1993-1998 Programu Współpracy w ramach porozumienia między polskim Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a niemieckim Ministerstwem Rodziny, Seniorów, Kobiet i Młodzieży w sprawie współpracy w dziedzinie pomocy społecznej;
- Powstanie przy BORIS w 1993 r. pierwszego w Polsce **Centrum Wolontariatu** angażującego wolontariuszy w prace organizacji pozarządowych i instytucji publicznych;
- Udział w zainicjowaniu i funkcjonowaniu **Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT** - największej w Europie Środkowo-Wschodniej sieci kilkunastu ośrodków wspierania; pomoc w utworzeniu systemu **Biur Porad Obywatelskich** oraz **Stowarzyszenia Trenerów Organizacji Pozarządowych STOP**
- Zainicjowanie i przygotowanie w ramach współpracy z ok. 45 jednostkami samorządu terytorialnego wielu aktów prawa, w tym **uchwał - programów współpracy** lokalnych władz publicznych (pierwsza w 1995 r. w Warszawie) z organizacjami pozarządowymi

- Pomoc w opracowaniu i wdrożeniu w 1998 i 2000 r. wspólnie z Urzędem Wojewódzkim **Programu Współdziałania Urzędu Wojewody z Organizacjami Pozarządowymi na Mazowszu**, umożliwiającym m.in. finansowanie stałych programów organizacji;
- Opracowanie i uruchomienie Programu **Centrum Aktywności Lokalnej** - nowego modelu pracy w środowisku lokalnym w oparciu o istniejące instytucje i zaangażowanie wolontariuszy; obecnie tą metodą działa już w 8 województwach w Polsce ok. **200 instytucji**: domów kultury, klubów osiedlowych, organizacji mieszkańców, szkół, OPS;
- Współpraca z Fundacją im. S. Batorego i Akademią Rozwoju Filantropii w tworzeniu w Polsce **Funduszy Lokalnych**, zwiększających filantropię i dobroczynność;
- Zainicjowanie pracy wielu **koalicji** na rzecz rozwiązywania konkretnych problemów środowiska lokalnego, w tym Forum na Rzecz Pomocy Osobom Niepełnosprawnym (1994), porozumienia Warszawskich Organizacji Pozarządowych GRIN (1997) oraz zainicjowanie i stałe wsparcie **Federacji Organizacji Służebnych MAZOWIA** (2001)
- Wydawanie** pisma ROCZNIK, polsko-niemieckiego pisma SOCIUS o tematyce społecznej (do 2000 r.) oraz serii poradników poświęconych zarządzaniu i rozwojowi organizacji pozarządowej (obecnie 12 tytułów), broszur i ulotek; prowadzenie **serwisów internetowych** (m.in. www.mazowsze.ngo.pl)
- Współpraca międzynarodowa** - z Centrum Wspierania i Informacji w Wilnie (udział w powstaniu regulacji prawnych samorządu terytorialnego dotyczących sektora pozarządowego, pomoc w zbudowaniu lokalnych koalicji organizacji pozarządowych oraz powstaniu kilku lokalnych centrów informacji w 16 największych miastach **na Litwie**), z ośrodkiem wsparcia CENTRAS w **Bukareszcie** (pomoc w utworzeniu 5 regionalnych centrów informacji w Rumunii), z **rosyjskim** centrum wspierania „SLUZHENYE” z Niznego Nowgorodu (pomoc w tworzeniu regulacji prawnych oraz utworzenia Funduszu Lokalnego), a także z LIGĄ- siecią centrów wspierania na **Ukrainie**. BORIS pomógł też utworzyć **18** nowych Centrów Wolontariatu w Polsce oraz w **11 krajach Europy**, czynnie uczestniczył w tworzeniu sieci ORPHEUS oraz sieci CELODIN
- Przyznanie w 1997 przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej RP dla BORIS **nagrody Ministra** w uznaniu za wybitne osiągnięcia w pracy socjalnej
- Przyznanie w 2003 r. przez Ministra Pracy Srebrnego **Krzyża Zasługi** prezesowi BORIS Pawłowi Jordanowi, a w 2004 r. wiceprezesowi Zbigniewowi Wejzmanowi

I. PROGRAM „WARSZAWA – STOLICA INICJATYW LOKALNYCH”

W roku 2004 działania BORIS obejmowały swoim zakresem cztery zasadnicze obszary pomocy i wsparcia inicjatyw społecznych (warszawskich organizacji pozarządowych, pracowników socjalnych warszawskich Ośrodków Pomocy Społecznej oraz osób szczególnie aktywnych w swoich środowiskach lokalnych):

- Poradnictwo indywidualne
- Spotkania specjalistyczne
- OPS jako Centrum Aktywności Lokalnej
- Koalicje problemowe.

PORADNICTWO INDYWIDUALNE

BORIS kieruje swoją działalność do przedstawicieli organizacji pozarządowych, ale również do aktywnych osób w swoich środowiskach lokalnych, które dopiero chcą założyć organizację pozarządową. Pytania dotyczą niejednokrotnie tego, jaką formę prawną organizacji wybrać:

stowarzyszenie czy fundację. Pomagamy także opracować statut, którego treść można bezpłatnie skonsultować z prawnikiem. Udzielamy informacji także o tym jak „raz a dobrze” zarejestrować nową organizację w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Najczęściej spotykane problemy jakie mieli przedstawiciele organizacji pozarządowych to:

- jak założyć organizację pozarządową,
- jak starać się o status Organizacji Pożytku Publicznego,
- jak pisać wnioski o dotację lub program działania,
- gdzie szukać źródeł finansowania działalności,
- poszukiwanie partnerskiej organizacji do współpracy,
- jak współpracować z władzami samorządowymi,
- tworzenie koalicji wokół problemów,
- potrzeba pomocy w poprowadzeniu zebrania w organizacji,
- rozwiązywanie konfliktów w organizacji,
- poradnictwo księgowo i prawne

Spotkania z naszymi klientami trwają od 0,5 do 3 godzin w zależności od potrzeb. Zachęcamy do korzystania również z naszej biblioteki, w której znajduje się wiele książek i materiałów pomocnych do sprawnego działania i rozwoju organizacji. Ponadto w ramach działalności informacyjnej BORIS współpracuje z Towarzystwem Wzajemnej Informacji stowarzyszenia KLON/JAWOR. W siedzibie BORIS dostępne są broszury z serii „3W” („Warto Wiedzieć Więcej”), przeznaczone dla osób zaangażowanych w działalność pozarządową (obecnie ok. 20 tytułów).

W Warszawie BORIS we współpracy z Ośrodkiem Nowolipie w roku 2004 prowadził kawiarenkę internetową dla organizacji pozarządowych. Podstawą funkcjonowania tej mini-pracowni są komputery otrzymane z Banku Drugiej Ręki oraz wolne (darmowe) oprogramowanie zainstalowane przez naszą Lokalną Grupę Ekspercką. Dzięki niepłatnemu dostępowi do internetu i pakietu biurowego przedstawiciele organizacji mogą pozyskiwać ważne dla siebie informacje, mają też możliwość swobodnego przygotowania potrzebnych dokumentów. Z kawiarenki korzystali nie tylko przedstawiciele organizacji niezależnych, ale też osoby indywidualne znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej (seniorzy, osoby z zaburzeniami osobowościowymi i psychicznymi, uchodźcy z innych krajów – afrykańskich i azjatyckich).

Darmowe porady prawne i księgowo są specjalnością BORIS. Od lipca 2004 osoby, które odwiedzały BORIS, potrzebowały pomocy w przebrnięciu przez procedury rejestracyjne KRS, wypełnianie formularzy potrzebnych do założenia czy przerejestrowania istniejącej organizacji oraz rozwiązania stowarzyszenia, starania się o status Organizacji Pożytku Publicznego. Prawnik pomagał rozwiązywać takie problemy jak: zmiany w statucie, zmiany zarządu, problemy z KRS, likwidację stowarzyszenia, konflikty w organizacji, przerejestrowanie stowarzyszenia w KRS, prowadzenie dokumentacji (uchwały), problemy z prawem pracy, z prawem cywilnym. Natomiast zakres poradnictwa księgowego to: jak prowadzić księgowość w organizacji, tworzenie planu kont, prowadzenie kasy, prowadzenie i archiwizowanie dokumentów księgowych, rozliczanie z ZUS i Urzędem Skarbowym, tworzenie budżetów projektów i rozliczanie dotacji. Zarówno prawnik, jaki i księgowa przyjmuje w siedzibie Stowarzyszenia 1 raz w tygodniu po 3 organizacje.

Zdecydowana większość udzielonych porad i informacji odnotowana jest w komputerowej bazie poradniczej, którą prowadzimy w ramach standardów poradnictwa, opracowanych przez Sieć SPLOT, a wykorzystywanej również w programie Towarzystwa Wzajemnej Informacji.

Jest ona używana do prowadzenia poradnictwa i udzielania informacji podczas spotkań z fundacjami i stowarzyszeniami w siedzibie oraz po powrocie z wyjazdowych spotkań i konsultacji pracowników BORIS (bazy.klon.org.pl).

W oparciu o nasze własne doświadczenia wydajemy książki będące kompendium wiedzy dla organizacji na każdym etapie ich rozwoju. W 2004 r. BORIS wydał 2 nowe poradniki: „Narzędzie samooceny i rozwoju organizacji pozarządowej” (P. Jordan, K. Sekutowicz) oraz „Zasady oceny projektów w otwartych konkursach grantowych Unii Europejskiej, czyli jak z sukcesem przygotowywać projekty” (A. Sawczuk).

SPOTKANIA SPECJALISTYCZNE W WARSZAWIE

BORIS prowadzi cykle spotkań mające na celu tworzenie bardziej zintegrowanego środowiska organizacji warszawskich, ułatwienie im poznania się i nawiązania współpracy z administracją samorządową, czyli budowanie partnerstwa. Organizowane przez nas w Warszawie spotkania często są pretekstem do wymiany doświadczeń i wzajemnej pomocy. Z ocen uczestników wynika, że niemal wszyscy uważają spotkania ze specjalistami, za potrzebne, a zdobytą wiedzę chcą wykorzystać bezpośrednio w ich działalności. Podkreślają, że wybór tematów jest zgodny z ich zapotrzebowaniem, jak również chwalą sobie ciekawą formę spotkań.

W 2004 roku odbyło 9 spotkań, a wzięło w nich udział ok. 400 osób. Zrealizowane tematy to:

- Jak napisać Raport Roczny
- Ustawa OPP
- Finansowa polityka zakładowa
- Procedury wewnętrzne w NGO
- Kontrola i nadzór nad organizacjami
- Fundusze strukturalne EFS
- Plan kont pod: działalność gospodarczą, odpłatną i nieodpłatną działalność statutową
- VAT w organizacjach po zmianie ustawy
- Przygotowanie do bilansu

Stowarzyszenie BORIS od 1996 roku systematycznie współpracuje z Uniwersytetem Warszawskim, Wydziałem Pedagogicznym. W 2004 r. tak jak co roku przyjęliśmy na praktyki do naszej organizacji troje studentów w każdym semestrze. Również na Wydziale Pedagogicznym UW wraz z warszawskim Centrum Wolontariatu i 12 innymi warszawskimi organizacjami pozarządowymi zorganizowaliśmy „Targi Aktywności”, w których wzięło udział ok. 100 studentów poszukujących pracy wolontarystycznej. Podobne targi zorganizowaliśmy na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego na Wydziale Pedagogiki, a wzięło w nich udział ok. 50 studentów.

CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ (CAL) W WARSZAWSKICH OŚRODKACH POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS)

Od listopada 2001 roku współpracujemy z pracownikami socjalnymi warszawskich Ośrodków Pomocy Społecznej we wdrażaniu przez nich pracy metodą Centrów Aktywności Lokalnej. Utworzona nieformalna koalicja warszawskich Ośrodków Pomocy Społecznej przekształciła swą formę współpracy z BORIS ze wspólnych tematycznych spotkań na pracę w terenie. Ośrodki organizują spotkania z organizacjami na swoim terenie, a pracownicy BORIS prowadzą te spotkania lub szkolenia, pomagają w ich zaplanowaniu, służą pomocą w

rozwiązywaniu problemów. W ramach programu mieszkańcy poszczególnych dzielnic lub osiedli są zapraszani do samodzielnych działań na rzecz zaspokajania swoich potrzeb (np. spotkanie OPS z mieszkańcami dzielnicy Śródmieście, festyn mieszkańców na Mariensztacie, Ochocie, Żoliborzu). W ten sposób kontynuowana jest współpraca z warszawskimi OPS ze Śródmieścia, Żoliborza, Ochoty, Białołęki i Bemowa.

Udział w projekcie CAL stymuluje twórczość i samodzielność pracowników socjalnych. Poznają oni sposoby pracy innych instytucji i organizacji działających na rzecz rozwiązania tego samego problemu (partnerstwo). Powoli kreuje się nowy wizerunek pracownika socjalnego i Ośrodka Pomocy Społecznej jako animatora działań współtworzonych z innymi członkami społeczności lokalnych.

W 2004 r. powstała też i działa nowa koalicja organizacji, instytucji oraz osób indywidualnych w dzielnicy Wawer, działa także koalicja obywatelska na Ochocie – w ich pracach stale uczestniczy ok. 40 osób. Nawiązaliśmy też współpracę z OPS Ursynów i Wydziałem Spraw Obywatelskich Urzędu Warszawa Mokotów, systematycznie też współpracujemy z Wydziałem Spraw Obywatelskich Urzędu Dzielnicy Warszawa Wola.

II. PROGRAM „OBYWATELSKIE MAZOWSZE”

Na terenie Województwa Mazowieckiego BORIS jest szczególnie zaangażowany w tworzenie i realizację strategii rozwoju obszarów zaniedbanych społecznie i ekonomicznie. Działalność BORIS jest ważnym elementem systemu wsparcia inicjatyw obywatelskich i wyrównywania dysproporcji społecznych na Mazowszu.

W 2004 r. BORIS swoje działania na obszarze województwa mazowieckiego prowadził poprzez:

- inicjowanie tworzenia nowych Lokalnych Punktów Informacji dla organizacji pozarządowych na Mazowszu, współpracę i wzmocnienie Sieci LPI na Mazowszu
- współpracę z Federacją MAZOWIA
- administrowanie portalem regionalnym „mazowsze.ngo.pl”
- szkolenia i spotkania specjalistyczne dla przedstawicieli organizacji z Mazowsza
- koordynacja na Mazowszu realizacji ogólnopolskiego programu EuroNGO

Inicjowanie powstawania nowych Lokalnych Punktów Informacji

W okresie realizacji projektu powstały nowe Lokalne Punkty Informacji w miejscowościach:

Maków Mazowiecki – przy Towarzystwie Miłośników Ziemi Makowskiej
Zielonka – przy Gminnym Centrum Informacji
Garwolin – przy Stowarzyszeniu „Pomocna Dłoń”

Wzmocnianie mazowieckiej sieci Lokalnych Punktów Informacji

W 2004 koordynatorzy Lokalnych Punktów Informacji uczestniczyli w 4 spotkaniach Sieci, podczas których wymieniali się doświadczeniami, sprawozdawali ze swojej działalności oraz

uczestniczyli w szkoleniach. W czasie trwania projektu zrealizowano następujące spotkania specjalistyczne dla LPI:

- 6 -7.05.2004 – Ciechanów - „Unia Europejska a organizacje pozarządowe” (prowadzące: Katarzyna Sekutowicz, BORIS, Specjalistka ds. funduszy strukturalnych EURONGO, Joanna Krasnodębska, BORIS, Specjalistka ds. funduszy strukturalnych EURONGO)

Szkolenie obejmowało następujące zagadnienia:

- Zasady działania funduszy strukturalnych w Polsce.
- Fundusze unijne dostępne dla polskich organizacji pozarządowych
- Pisanie projektu do Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Źródła informacji na temat funduszy strukturalnych.

- 7 - 8.07.2004 – Pułtusk - „Aspekty prawne i współpraca między organizacjami a samorządem. Wypracowanie standardu organizacji lokalnego Forum Inicjatyw Pozarządowych” (prowadzący: Anna Żelazowska, BORIS) oraz „Współpraca organizacji pozarządowych i samorządu – zasady, formy, akty prawne – spotkanie specjalistyczne (prowadzący: Zbigniew Wejman, BORIS).

W czasie szkolenia wypracowaliśmy wspólne dla Sieci standardy organizacji lokalnego Forum Inicjatyw Pozarządowych, które załączamy do sprawozdania. Standard ten był wdrażany podczas organizacji FIP (fora inicjatyw pozarządowych) przez Punkty. Rozmawialiśmy także o wszelkich aspektach prawnych związanych ze współpracą organizacji pozarządowych z samorządem. Planowaliśmy jak rozwiązywać problemy, z którymi spotykamy się w tej kwestii.

- 23.8.2004 – Warszawa, spotkanie organizacyjne dotyczące Mazowieckiej Jesieni Inicjatyw Pozarządowych. Uczestniczyło w nim 7 osób z 5 Lokalnych Punktów Informacji. Było to spotkanie robocze poświęcone przygotowaniom do powiatowych seminariów.

- 29 – 30.10.2004 – Mińsk Mazowiecki - „Narzędzia internetowe w komunikacji oraz w skutecznym zdobywaniu i redystrybucji informacji” (prowadzący: Anna Żelazowska, BORIS i Piotr Smyrak, LPI Płock)

Spotkanie to służyło uwspólnieniu umiejętności posługiwania się e-mailem (jako podstawowego narzędzia komunikacji między spotkaniami) oraz znalezieniu rozwiązań mających zintensyfikować (zacieśnić) nasze kontakty poprawić komunikację w okresach między ckwartalnymi spotkaniami Sieci LPI. Jednym z elementów spotkania było szkolenie warsztatowe w zakresie możliwości korzystania z e-maila.

Szkolenie pomogło nam w zrozumieniu różnic w zakładaniu stron internetowych i wykazało konieczność takich form komunikacji. Główna zaleta komunikacji internetowej to jej dostępność i mały koszt. Ustaliliśmy założenie forum dyskusyjnego i „odświeżyliśmy” nasze kontakty e-mailowe. Był to również czas zaplanowania działań na kolejne lata. Przygotowaliśmy się do stworzenia strategii współpracy Lokalnych Punktów Informacji na Mazowszu oraz kolejnego spotkania w styczniu 2005 r., które będzie poświęcone planowaniu strategicznemu Sieci LPI.

Dodatkowo we wszystkich Lokalnych Punktach Informacji odbyły się konsultacje komputerowe przeprowadzone przez ekspertów. Wzmocniono stanowiska komputerowe, koordynatorzy uzyskali wiedzę o zakładaniu skrzynek pocztowych, korzystania z zasobów

Internetu itd. Były to podstawowe wiadomości dla większości koordynatorów, którzy wcześniej nie pracowali tak zaawansowanymi metodami. Problemem było otwieranie plików, korzystanie z zaawansowanego oprogramowania, rozszerzeń itd.

Szkolenia i spotkania specjalistyczne dla przedstawicieli organizacji z Mazowsza

Szkolenia organizowane są na terenie działania poszczególnych Lokalnych Punktów Informacji, a zapraszani na nie są przede wszystkim przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, jak i władz lokalnych. Szkolenia te organizują bezpośrednio konsultanci LPI, korzystając z pomocy BORIS. Trenerzy BORIS oraz zapraszani szkoleniowcy prowadzą także warsztaty i spotkania specjalistyczne.

W 2004 roku najczęściej wybierane przez organizacje na Mazowszu tematy szkoleniowe to:

- Możliwości korzystania z funduszy strukturalnych UE (w tym EFS)
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Zarządzanie organizacją pozarządową (projekty, księgowość, prawo)

Dzięki współpracy BORIS z Lokalnymi Punktami Informacji przeszkolonych zostało ok. 400 osób (w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych, samorządów terytorialnych, wolontariuszy).

Ułatwianie wymiany doświadczeń i nawiązanie współpracy pomiędzy różnymi środowiskami zainteresowanymi rozwojem społecznym Mazowsza

Stowarzyszenie BORIS oraz Lokalne Punktu Informacji zrealizowały po raz pierwszy na terenie województwa Mazowiecką Jesień Inicjatyw Pozarządowych. Założeniem tej inicjatywy jest prezentacja lokalnych organizacji niezależnych oraz inicjowanie dyskusji na poziomie lokalnym pomiędzy sektorem pozarządowym i publicznym. W jej ramach odbyły się plenarne fora organizacji pozarządowych i władz samorządowych w:

- Ciechanowie – 18.10.2004
- Siedlcach - 13.10.2004
- Mińsku Mazowieckim – 26.10.2004
- Białobrzegach – 23.10.2004
- Żyrardowie – 13.05.2004r.
- Radomiu - 7.12.2004

Seminaria zorganizowane zostały w ramach corocznego ogólnopolskiego Tygodnia Inicjatyw Pozarządowych. Tematem przewodnim spotkań była współpraca organizacji pozarządowych, samorządu, biznesu i innych instytucji po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Misją seminariów jest informacja, integracja i inspiracja (trzy „I”) trzech sektorów. Aby misję wypełnić konieczne było stworzenie ich uczestnikom (a w szczególności organizacjom niezależnym) warunków sprzyjających ich bliższemu poznaniu się, autoprezentacji oraz edukacji. Organizację seminariów poprzedziły rozpoznania lokalnych organizacji, cykle spotkań itd. Warto podkreślić, że spotkania te zostały zorganizowane na wspólnych zasadach wypracowanych przez Lokalne Punkty Informacji.

Mazowiecki FIP – Płock 25.09.2004

Szczególnym wydarzeniem w omawianym okresie było zorganizowane 25 września 2004 w Płocku Forum Mazowieckich Inicjatyw Pozarządowych. Osoby zaangażowane w pracę w III sektorze miały okazję wymienić doświadczenia, a także przedyskutować wady i zalety Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w rok po jej wprowadzeniu.

FIP został zorganizowany przez Stowarzyszenie BORIS i Federację MAZOWIA we współpracy z Lokalnym Punktem Informacji przy Polskim Komitecie Pomocy Społecznej w Płocku, Regionalnym Centrum Edukacji Ekologicznej, Stowarzyszeniem Ekologiczno-Kulturalnym "Ziarno" oraz przy wsparciu Urzędu Miasta Płock oraz Starostwa Powiatowego w Płocku.

Forum składało się z dwóch części - konferencji i warsztatów oraz festynu na Rynku w Płocku. Konferencja miała miejsce w Urzędzie Miasta. Oprócz przedstawicieli organizacji pozarządowych wzięli w niej udział także przedstawiciele miasta Płock, Urzędu Wojewódzkiego, Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz Departamentu Pożytku Publicznego MPS. Uczestnicy dyskusji poruszali wiele tematów, dominowały jednak głosy o konieczności łączenia się organizacji pozarządowych w federacje i wspólnego działania. Wszyscy obecni, mimo piastowania różnych urzędów, zgodnie twierdzili, że wspólnie organizacje pozarządowe są w stanie zdziałać zdecydowanie więcej i na pewno, jeśli będą działać razem, samorządy będą im bardziej przychylne.

Duże zainteresowanie wzbudziła również kwestia dotacji UE na rzecz rozwoju lokalnego i wyrównania różnic w rozwoju społecznym i gospodarczym pomiędzy krajami i regionami Wspólnoty Europejskiej. Wiele kontrowersji wzbudzała Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Większość dyskutantów zgodnie twierdziła, że ustawa jest dobra, choć część jej zapisów na razie pozostaje jedynie na papierze (między innymi kwestia konieczności współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi).

Powodzeniem cieszyły się warsztaty przeprowadzone po konferencji. Wzięła w nich udział większość uczestników. Prowadzący byli tak dobrze przygotowani, iż potrafili odpowiedzieć nawet na zaskakujące pytania uczestników.

Równoległe do warsztatów na Rynku Płockim rozpoczął się festyn, podczas którego członkowie organizacji przedstawiali osiągnięcia zarówno swoje, jak i swoich podopiecznych. Można było obejrzeć wiele ciekawych prac artystycznych, a także zebrać informacje na temat organizacji z różnych regionów Mazowsza, czy też posłuchać występujących zespołów muzycznych i teatralnych. Dzięki wspaniałej pogodzie festyn odwiedzali mieszkańcy Płocka, którzy z zainteresowaniem przechodzili między stoiskami.

Spotkania organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym

Jedną z funkcji Stowarzyszenia BORIS jest ułatwianie dialogu pomiędzy sektorem niezależnym i publicznym w ich miejscach funkcjonowania. W województwie mazowieckim BORIS wspiera lokalne organizacje pozarządowe do aktywnego uczestnictwa w tworzeniu instytucjonalnych ram takiego dialogu poprzez współpracę z Lokalnymi Punktami Informacji, które w 2004 r. przeprowadziły następujące działania w tym zakresie:

- LPI w Mińsku Mazowieckim zorganizował powiatowe spotkanie organizacji pozarządowych i władz samorządowych dotyczące wspólnego wypracowania i uchwalenia rocznych programów współpracy (23.04.2004)
- LPI w Makowie Mazowieckim zorganizował seminarium powiatowe (06.04.2004)

- LPI w Żyrardowie zorganizował I Forum Inicjatyw Pozarządowych (13.05.2004)
- LPI w Koziencicach zorganizował seminarium powiatowe (12.03.2004)
- LPI w Siedlcach zorganizował spotkanie przedstawicieli organizacji pozarządowych z władzami miasta dotyczące ofert na przyszły rok (29.06.2004)

Dodatkowo w 2004 r. Stowarzyszenie BORIS wspólnie z Federacją MAZOWIA zorganizowało dla organizacji pozarządowych i władz lokalnych spotkania promujące rozwiązania wynikające z nowej Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorządów w:

- 05.05.2004 Płock
- 13.05.2004 Gostynin
- 29.05.2004 Siedlce

W Mińsku Mazowieckim z inicjatywy Lokalnego Punktu Informacji, po licznych spotkaniach z organizacjami, szkoleniach i konsultacjach, powołano Radę Organizacji Pozarządowych Powiatu Mińskiego. Od kwietnia do października odbyło się 9 spotkań roboczych Rady, gdzie m.in. opracowano i przyjęto Regulamin Rady. Reprezentacja ROPPM aktywnie uczestniczyła w spotkaniach roboczych z samorządem miasta, gdzie wypracowywano Program Współpracy, przyjęty następnie na lipcowej sesji Rady Miasta.

Konferencja „Partnerstwo na rzecz rozwoju społecznego – doświadczenia programu Centrów Aktywności Lokalnej” 27 kwietnia 2004 r

Konferencję, która odbyła się w siedzibie Wojewody Mazowieckiego, przygotował Komitet Organizacyjny w którego skład weszli przedstawiciele następujących organizacji i instytucji:

- Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS
- Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej Ochota i Śródmieście
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Radom
- Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego
- Klub Osiedlowy SURMA na Ochocie
- Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej przy Urzędzie Marszałkowskim
- Centrum Wolontariatu w Warszawie
- Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL

Patronat nad konferencją objęli Wojewoda Mazowiecki i Marszałek Województwa Mazowieckiego.

Głównymi celami konferencji było zachęcenie środowisk i społeczności lokalnych na Mazowszu do tworzenia partnerstw na rzecz rozwoju lokalnego, ukazanie władzom samorządów lokalnych metody CAL oraz korzyści z jej stosowania, a także zachęcenie władz samorządowych do wspierania ośrodków stosujących metodę CAL.

Dlatego też wśród prelegentów znaleźli się zarówno politycy i naukowcy, jak i praktycy aktywizujący społeczności lokalne - m.in. Wojewoda Mazowiecki Maciej Sieczkowski, Halina Lipke (Wydział Polityki Społecznej MUW), Danuta Janusz (MCPS), prof. Wiesław Thiess (Uniwersytet Warszawski), Paweł Jordan (BORIS), Krzysztof Gajewski (Wiceprezydent Miasta Radomia), Krzysztof Błędowski (MOPS Radom), Grażyna Gnatowska (Klub

Osiedlowy SURMA z Ochoty), Małgorzata Łuszkiewicz (MGOK w Białobrzegach), Hanna Głowczyk (GOK w Somiance).

W konferencji wzięło udział ok. 80 osób z całego Mazowsza, przedstawiciele lokalnych władz samorządowych, jednostek organizacyjnych i organizacji niezależnych.

Administrowanie serwisem regionalnym „mazowsze.ngo.pl”

BORIS tworzy regionalny serwis informacyjny dla różnych inicjatyw obywatelskich z terenu województwa mazowieckiego „www.Mazowsze.ngo.pl”. Serwis ten – utworzony i prowadzony we współpracy z Towarzystwem Wzajemnej Informacji Stowarzyszenia KLON/JAWOR, a koordynowany przez BORIS – jest stale aktualizowaną witryną poświęconą informacji o wydarzeniach dotyczących organizacji pozarządowych i instytucji publicznych z terenu województwa mazowieckiego.

Koordinacja programu „EuroNGO” na Mazowszu

Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej w nieodległej przyszłości będą, ze względu na szeroki zakres ich stosowania oraz wysokość środków, wiodącym źródłem finansowania różnego typu inicjatyw społecznych i ekonomicznych w Polsce. Jednak lokalnym środowiskom, w tym organizacjom pozarządowym wciąż brakuje dostępu do podstawowej i bezpośredniej pomocy w zrozumieniu mechanizmów korzystania z FS. Dlatego grupa organizacji pozarządowych opracowała i uruchomiła ogólnopolski program EuroNGO, którego koordynatorem na województwo mazowieckie jest BORIS.

Celem Programu „EuroNGO” jest wniesienie wkładu w stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania organizacji pozarządowych po przystąpieniu Polski do UE poprzez pomoc w przygotowaniu ich do absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej. Realizatorem Programu jest Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, Polsko - Amerykańska Fundacja Wolności (pomysłodawcą i sponsorem Programu), Przedstawicielstwo Polskich Organizacji Pozarządowych w Brukseli oraz Fundacja im. Stefana Batorego.

Program polega na wykształceniu w środowisku organizacji pozarządowych specjalistów (10-15 w każdym województwie) w zakresie wiedzy o Unii Europejskiej oraz funduszy unijnych dostępnych dla polskiego trzeciego sektora. Specjaliści przygotowują następnie około lokalne organizacje do efektywnego wykorzystywania środków UE. W programie biorą udział 203 osoby w całej Polsce, z czego aż 20 z Mazowsza.

Rezultatem programu EuroNGO będzie stworzenie i uruchomienie systemu szkoleń i doradztwa dla liderów organizacji pozarządowych zainteresowanych aplikowaniem ośrodki unijne - przede wszystkim z terenów wiejskich i małych miast - a także oferowanie pomocy w tworzeniu mechanizmów współpracy przedstawicieli organizacji pozarządowych, administracji publicznej i biznesu w zakresie planowania i wykorzystywania środków oferowanych przez UE na rozwój regionalny.

III. WSPÓŁPRACA KRAJOWA Z SIECIĄ WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH SPLOT

Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT jest dobrowolnym porozumieniem 11 stowarzyszeń i fundacji – tzw. ośrodków wspierania (resource centers). Istniejąca od 1994 r., a od 1996 r. działająca w oparciu o formalną umowę Sieć jest jedną z najsilniej oddziałujących struktur wspierających rozwój społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Dzięki realizacji wielu nowatorskich inicjatyw włączających setki organizacji pozarządowych i tysiące ludzi SPLOT odpowiada na autentyczne potrzeby społeczne i stopniowo wprowadza oczekiwane zmiany w rozwoju polskiego społeczeństwa.

Obecnie członkami SPLOT działającymi zgodnie ze wspólnymi standardami sieci są następujące organizacje:

- Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS (Łódź)
- Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych (Rzeszów)
- Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (Elbląg)
- Stowarzyszenie KLON/JAWOR (Warszawa)
- Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych (Gdańsk)
- Lubelski Ośrodek Samopomocy (Lublin)
- Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych (Białystok)
- Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (Jelenia Góra)
- Słupskie Centrum Wspomagania Organizacji Pozarządowych (Słupsk)
- Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS (Warszawa)
- Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich (Leszno)
- Koszalińskie Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych (Koszalin).

Wszystkie podejmowane przez ośrodki tworzące Sieć SPLOT działania ukierunkowane są na wzmacnianie organizacji pozarządowych, wpływanie na proces decyzyjny administracji publicznej, aktywizowanie społeczności lokalnych. W ten sposób tworzy się możliwości rozwoju różnorodnych inicjatyw obywatelskich oraz przyjaznego środowiska do wzrostu aktywności społecznej i odpowiadania na potrzeby społeczeństwa.

W 2004 roku Sieć SPLOT realizowała wspólne programy, w których BORIS uczestniczył jako ich regionalny koordynator lub współrealizator (obok opisanego programu „EuroNGO”).

Program „Partnerstwo dla III Sektora”

W 2004 roku BORIS kontynuował realizację programu "Partnerstwo dla III Sektora", będącego jednym z modułów programu TRZECI SEKTOR prowadzonego przez Fundację im. S. Batorego. Realizatorami programu są Sieć SPLOT oraz Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej.

Celem programu w ramach działań realizowanych przez Sieć SPLOT jest budowanie mechanizmów współpracy organizacji pozarządowych z samorządem, tworzenie profesjonalnej reprezentacji sektora pozarządowego oraz zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w ubieganiu się o środki unijne.

Zadania realizowane przez SPLOT:

- zwiększenie ilościowe i jakościowe reprezentacji terytorialnych i branżowych sektora pozarządowego w Polsce;
- aktywne angażowanie się w rzecznictwo interesów organizacji i ich klientów na poziomie regionalnym;

- zwiększenie praktycznej wiedzy przedstawicieli sektora pozarządowego i publicznego o zapisach ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- wypracowanie jasnych i przejrzystych zasad współpracy zapewniających udział organizacji w realizacji zadań publicznych i dostęp do funduszy publicznych (samorządowych i rządowych);
- zwiększenie praktycznej wiedzy organizacji o mechanizmach ubiegania się o fundusze strukturalne i tworzenie konsorcjów;
- zapewnienie udziału organizacji w programowaniu i wdrażaniu funduszy strukturalnych poprzez zaangażowanie w prace komitetów sterujących i monitorujących;
- tworzenie poczucia przynależności i tożsamości sektorowej, współodpowiedzialność za rozwój społeczeństwa obywatelskiego i proces kształtowania polityki społecznej.

Program „Masz głos, masz wybór. Samorząd jest Twój!”

W związku z wyborami samorządowymi w 2002 roku Fundacja im. Stefana Batorego we współpracy z Siecią Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT i Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej rozpoczęła realizację projektu "Masz głos - masz wybór. Samorząd jest Twój", którego celem jest propagowanie aktywności obywatelskiej, a szczególnie umocnienie przekonania, że kartką wyborczą można wiele zmienić oraz wzmocnienie u wyborców i kandydatów (w przyszłości członków władz samorządowych) poczucia współodpowiedzialności za podejmowane decyzje.

Jeszcze w 2002 roku Fundacja Batorego razem z Gazetą Wyborczą i Stowarzyszeniem Gazet Lokalnych przed wyborami samorządowymi, przeprowadziły akcję informacyjną zachęcającą do udziału w wyborach samorządowych, natomiast ośrodki Sieci SPLOT wraz z ośrodkami FRDL przeprowadziły akcję zbierania obietnic wyborczych składanych przez najpoważniejszych kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów z ok. 120 społeczności.

Stowarzyszenie BORIS – członek Sieci SPLOT – odpowiedzialne było za przeprowadzenie badania ankietowego w 8 miastach i gminach Mazowsza. Do akcji zaangażowane zostały 4 Lokalne Punkty Informacji dla Organizacji Pozarządowych – regionalni partnerzy Stowarzyszenia BORIS, którzy osobiście przeprowadzili ankiety w swoich miastach: Siedlcach, Mińsku Mazowieckim, Kozienicach i Ciechanowie. W pozostałych miastach – Ząbkach, Markach, Sulejówku i Jasięcu – za przeprowadzenie wywiadów odpowiedzialny był BORIS.

Badanie przeprowadzono w planowanym zakresie. Podczas osobistej rozmowy prowadzonej przez ankietatorów udało się zebrać dane od 8 wybranych w projekcie przedstawicieli samorządu. W większości przypadków ankietowani – wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast - przychylnie odnieśli się do badania. Wszyscy pamiętali, że uczestniczyli w badaniu przed rokiem i że zobowiązali się do corocznej weryfikacji swych obietnic. Ankietowani nie utrudniali skontaktowania się z osobami prowadzącymi akcję badawczą, chętnie umawiali się na spotkanie i byli do niego przygotowani.

Wszyscy ankietowani zobowiązali się do kolejnych weryfikacji ich obietnic przedwyborczych. Ciekawostką jest fakt, że w dwóch przypadkach tegoroczne badanie przypomniało ankietowanym o zadaniach, które zobowiązali się podjąć w zeszłym roku.

IV. Działania Pozarządowej Agencji Ewaluacji i Rozwoju

Głównym celem programu jest zwiększenie efektywności rozwiązywania problemów społecznych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie, dzięki zastosowaniu monitoringu i ewaluacji jako podstawowych narzędzi podnoszenia jakości usług, a w tym poprzez:

- działania na rzecz edukacji środowiska organizacji pozarządowych w zakresie samodzielnego przeprowadzania ewaluacji pracy oraz działalności swojej organizacji,
- działania na rzecz podniesienia jakości usług ewaluacyjnych w Polsce i wykształcenia grupy specjalistów, którzy nie tylko potrafiliby dokonać zewnętrznego audytu, ale także wspieraliby organizacje we wdrażaniu zaleceń i rekomendacji

W 2004 r. Agencja przede wszystkim zakończyła realizację na zlecenie Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku projektu „Wypracowanie narzędzia autoewaluacji i wzmocnienia instytucjonalnego organizacji” (projekt ten rozpoczął się w 2003 roku). Projekt polegał na adaptowaniu do potrzeb polskich organizacji pozarządowych narzędzia wypracowanego w ramach programu DemNet w Bułgarii. Konsultanci BORIS dokonali tłumaczenia oraz adaptacji narzędzia, a następnie prowadzili proces autodiagnozy i wypracowywania planów naprawczych w oparciu o to narzędzie w 4 organizacjach ekologicznych. W ramach projektu BORIS wydał publikację poświęconą problematyce autoewaluacji w organizacjach zawierającą wypracowane w ramach projektu narzędzie na płycie CD. Narzędzie to jest także udostępnione na stronie internetowej Agencji.

V. Struktura i finanse BORIS w 2004

BORIS od 1992 r. działało jako fundacja lecz ze względu na nieprzystającą do nowych wyzwań formułę w 1999 r. zespół BORIS podjął decyzję o utworzeniu stowarzyszenia jako kontynuację dotychczasowej misji fundacji. Stowarzyszenie zostało zarejestrowane 12 marca 1999 (obecnie pod numerem KRS 0000149445). Władze Stowarzyszenia w 2004 to:

Prezes Zarządu BORIS - Paweł Jordan
Wiceprezes Zarządu – Zbigniew Wejcman
Wiceprezes Zarządu - Paweł Łukasiak
Członek Zarządu – Dorota Pieńkowska

Magdalena Dębowska - Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
Agnieszka Zarzycka - Członek Komisji Rewizyjnej
Agnieszka Sawczuk - Członek Komisji Rewizyjnej

Dyrektor BORIS – Joanna Krasnodębska

Struktura organizacyjna BORIS jest bardzo funkcjonalna, elastyczna i dostosowana do aktualnych potrzeb organizacji. Każdy z pracowników organizacji odpowiada za koordynację jednego lub więcej programów BORIS, tzn. odpowiada za jego prawidłową realizację merytoryczną i finansową, angażuje niezbędnych partnerów, specjalistów i wolontariuszy, dba o promocję i terminowość rozliczeń. Jest to możliwe ze względu na duże doświadczenie pracowników – 4 osoby spośród 6 zatrudnionych w BORIS pracują w tej organizacji od 11 lat, zaś jedna z pozostałych ma wieloletnie doświadczenie pracy w organizacjach pozarządowych, również na stanowisku dyrektorskim. Łącznie BORIS zatrudnia 6 osób na podstawie umowy o

pracę, 2 na podstawie umów zlecenia oraz 2 stażystów (umowa z Urzędem Pracy) i 3 stałych wolontariuszy.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE STOWARZYSZENIA BORIS ZA 2004 R
(w załączeniu)

1. Bilans na dzień 31.12.2004
2. Rachunek zysków i strat na dzień 31.12.2004